

שמנה לחמו לרבי אשר אנשיל

דרושים להספד פ"ח

ועפ"ז דמשה ואהרן היו ב' חמידין ג"ל ליישב מה שהיה קשה לי ע"פ הקדמה מה שאביא לקמן דטעם הכי"ו ודמעות על פטירת אדם כשר הוא כמו נסכים לקרבן. ולפי

שמואל ס' שלח בענין פלוגתא זו. ואנן הטעם הנ"ל נראה לי הא דר"ח ב"ר סוף סי' שט"ד י"א שאין מתאבלין על בן הבכור. ולפוס רה"ט הוא מלחא בלא טעמא אמונא לפי דרכנו אחי ספיר משום דעיקר אבילות היינו הכי"ו והדמעות כדאיתא דשלשה ימים לבכי והדמעות הם כמו נסכים ואית' במסכת מנחות פ"ט כל קרבנות טעונים נסכים חוץ מן הבכור וק"ל: **והוא"ל** דאחא לידן אחי מילחא אלי"ע לפניך מקור טעם הנ"ל. דאיתא במסכ' שבת כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גמיו. וקשה מאי נפקא מינה במנין ומספר זה שהקב"ה סופר זמונה הדמעות. ושמצאנו בשם חכם א' שאמר כוונה הנמר' ע"פ דר"ח דמיתה לדיק הוא כמו קרבן וגשמתו נקרבת ע"י מיכאל כ"ג של מעלה ומפני דקיימ"ל אין זבח בלא נסכים כך לריבין להוריד דמעות על מיתה הלדיק דהדמעות הן כמו נסכים. ולפי דא' ששקולה מיתה לדיק' כשריפת בית אלקינו ובשעת המורבן מלאכי השרת מר יבכיון. לכך א' דקב"ה נוסל דמעות האנשים המורידין על מיתה הלדיקים ומעריבן עם הדמעות של מ"ה אשר הם בבית גמיו מזמן מורבן הבית ללמחר ששקולה מיתה הלדיקים למורבן הבית. ולפי דקיימ"ל אין מעריבין נסכים בנסכים כדא' בספרי בוצא בליקוט פ' פנחס על פסוק ונסכו רביע' וא"כ ה"ל הקב"ה מעריב דמעות שהן נסכ' עם הדמעות של מ"ה ויחבטלו ברוב. ולכך הקב"ה סופרן דייקא דהיינו מונה אותם מחילה וא"כ מניחן בבית גמיו מזמן המורבן כנ"ל משום דע"י מניין הוס כמו דבר חשוב ודבר שבמנין אפילו באלף לא בטיל ולכך אינם בטלים הג' דמעות שמורידין על אדם כשר בתוך דמעות של מ"ה. וג"ל עוד דזה תל"י אי

כל בו סי' קיד

והמנהג⁸⁸¹ אשר פשט שלא להתאבל על בן ראשון שמת, ואפילו לא יהיה בכור, מנהג טעות הוא, כי לא נמצא המנהג רק בבכורות, שהם כמי שאינם מן האבות, לפי שהן קדושים לשם יתברך.

בית יוסף יו"ד סי' שעד

יא (א) כתב הכל בו (סי' קיד דף פח.) המנהג שפשט מג' שלא להתאבל על בן ראשון שמת ואפילו לא יהיה בכור מנהג טעות הוא כי לא נמצא המנהג רק בבכורות מד' שהם כמו שאין מן האבות לפי שהם קדושים לשם יתברך עכ"ל ומה שכתב שלא להתאבל על הבכורות דבר תימה הוא ואין לו על מה שישמון ואחר כך מלאחי שהריב"ש (סי' זה) קרא תגר על המנהג ההוא וכחצ המנהג הזה אין לו שחר ואין לדבר זה שורש ועיקר אמרו מי שאמרו עד כאן. ואנו לא ראינו ולא שמענו מי שנהג כן (ו):

רמ"א יו"ד סי' שעד

יא נשיא אף על פי (יג) שהכל מיטבאין לו (יד) אין מתאבלין עליו: הגה"ק יש אומרים דאין מתאבלין על בן הראשון או בן הבכור שמת לאדם והמנהג הוא מנהג טעות אלא חייבים להתאבל עליהם (ט) ומכל מקום נשתרצב המנהג בעירנו יא שאין אב ואם הולכין אחר בניהם (ט) הראשון לבית הקברות. (י) יש אומרים בשעת הדבר אין

פני יצחק - פראנסיס

פרשת נצבים דרוש ב'

זבח בלא נסכים כך לריבין להוריד דמעות והדמעות הם כמ' נסכים וכו' וזו יונן מ"ס הילקוט חזק' ערך מיתת סי' י' וזל כל המלמד על מיתת הלדיקים ומוריד דמעות הב"ה מוחל לו תפילין ומכריז עליו וס' ענין וחטאתך תכופר וק"ל למה מדקדק המאמר ומוריד דמעות ולא אחר כל המלמד על מיתת לדיקים ומכריזו כדלוי' אלא הכונה כמ"ס שער הקרבן הוא שמוריד עליו דמעות ואז נקרא קרבן כדלוי' ואין זבח בלא נסכים לזה כדלוי' קרי נחיל שאם יעשו כן אז וס' ענין כו' ויכפר על בני ישראל ואפשר שז"ל מלך באת אחרים לי בהספדי דהתם קאימנא וק"ל מי לא ידע בכל אלה דהתם קאי מר ותו למה ליה לזנות שישפידוהו פיון שהוא חולץ אל המנוחה חלל הוא הדבר אשר דברנו שאם ח"ו ישראל אינם מורידין דמעות על אדם אשר הרי הנשמה היא מעוכבת דק"ל אין זבח בלא נסכים והיא מתעכבת מלהקריב אותה לקרבן ולזה לזה הרב לפני מונעו בלזהרה גמורה אחים לי בהספדי דהתם קאימנא עד אשר תספידו ואז יקרינו קרבן לה' ואז אחים לי בהספדי דהתם קאימנא עד אשר תכנו כדלוי' וק"ל והפסד ש"מ כיון דהע"ה באגד נשקדו אותו בתכונת כתיב ויבך על קבר אבנר דק' למה לא נכה עד שנקבר אלא דהתם באשמועינן שאחרי שנקבר הגוף או מקריבין הנשמה ואז ל"י נסכים לא כן קודם וק"ל

רבי חיים פאלאג'י נפש חיים

מערכת ה"א אות כד

לדף ק"ה ובספר שמנה לחמו הביאו דבריו רבים מהמפרשים ומכללם הרב פני יצחק סדר נצבים וקמח סולת דף קנ"ח עמוד ד' דכתב דהדמעות הם כנסכים שהצדיק הוא קרבן שמקריב אותה מיכאל עיין שם, וביסוד הקדמה זאת מחכו עלה משום הא דקיימא לן דנסכים ליכא בקרבן ציבור ואין כאן מקומו להאריך בזה עוד כתב שם

